

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
для виконання курсової роботи**

з освітньої компоненти

***«ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»***

Харків – 2026

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 20 жовтня 2025 р., протокол № 3.

Методичні вказівки рекомендовано для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності D1 «Облік і оподаткування» ОП «Облік, аудит та оподаткування» денної та заочної форм здобуття освіти.

Укладач

проф. О. Г. Кірдіна

Рецензент

проф. І. В. Токмакова

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з освітньої компоненти «Особливості обліку на залізничному транспорті» є обов'язковою складовою навчального плану за формою індивідуальної самостійної роботи здобувачів, яка забезпечує закріплення, поглиблення, узагальнення знань, одержаних здобувачами під час навчання, та удосконалення фахової підготовки випускників.

Метою курсової роботи є:

- розвиток умінь самостійної роботи зі збору, вивчення, аналізу та узагальнення матеріалу, необхідного для розкриття теоретичного запитання курсової роботи і виконання практичної частини;
- вироблення умінь формулювати логічно, послідовно і доказово викладати судження і висновки та публічно їх захищати;
- формування методичної готовності для самостійної роботи;
- формування вміння працювати з літературними джерелами і законодавчими актами, а також практичних навичок із застосування теоретичних знань у практиці роботи здобувача;
- закріплення, поглиблення, узагальнення знань з організації обліку витрат на перевезення, загальновиробничих витрат, особливостей обліку активів і зобов'язань на залізничному транспорті та обчислення фінансового результату діяльності підприємства, розрахунку сум податків і обов'язкових платежів тощо;
- формування творчих здібностей щодо вибору найбільш раціональних методів роботи.

Для досягнення вищезазначених цілей здобувач повинен дати відповідь на теоретичне запитання і в практичній частині самостійно виконати весь комплекс облікових і розрахункових робіт, зробити необхідні узагальнення і висновки про результати фінансово-господарської діяльності структурного підрозділу залізничного транспорту.

Курсова робота складається з двох частин: теоретичної і практичної.

Структура методичних вказівок для курсової роботи:

- 1 Завдання для курсової роботи:
 - 1.1 Вимоги щодо вибору варіанта.
 - 1.2 Перелік теоретичних запитань.
 - 1.3 Завдання для практичної частини.
- 2 Перелік запитань із курсу для виконання курсової роботи.
- 3 Послідовність і методичні рекомендації для виконання курсової роботи.
- 4 Вимоги щодо оформлення роботи.
- 5 Вимоги щодо захисту і критерії оцінювання курсової роботи.
- 6 Список літератури.
- 7 Додатки.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги щодо вибору варіанта

У першій частині курсової роботи здобувач повинен розкрити теоретичне запитання за вибраним варіантом згідно з порядковим номером здобувача в журналі.

Номер варіанта практичної частини курсової роботи вибирають за першою літерою прізвища здобувача.

Перелік теоретичних запитань

- 1 Поняття, класифікація та оцінювання основних засобів, їх оцінювання згідно з НП(С)БО 7.
- 2 Облік надходження основних засобів.
- 3 Амортизація основних засобів на залізничному транспорті, її нарахування та облік.
- 4 Переоцінка основних засобів.
- 5 Облік витрат із догляду, утримання, ремонту, модернізації та реконструкції основних засобів.

- 6 Облік вибуття основних засобів.
- 7 Інвентаризація основних засобів відображення її результатів в обліку.
- 8 Облік наявності і руху малоцінних і швидкозношуваних предметів на складі і в експлуатації.
- 9 Облік інших необоротних матеріальних активів на залізничному транспорті.
- 10 Облік нематеріальних активів.
- 11 Облік транспортно-заготівельних витрат на залізничному транспорті.
- 12 Облік виробничих запасів на складах залізничного транспорту.
- 13 Облік пального на залізничному транспорті.
- 14 Документальне оформлення руху виробничих запасів на підприємствах залізничного транспорту.
- 15 Облік деяких видів запасів на залізничному транспорті.
- 16 Облік наявності і вибуття матеріалів на підприємствах залізничного транспорту.
- 17 Інвентаризація матеріальних цінностей і відображення в обліку її результатів.
- 18 Форми і системи оплати праці. Тарифна система.
- 19 Облік робочого часу. Документація з обліку праці і заробітної плати.
- 20 Нарахування заробітної плати за відпрацьований час.
- 21 Види відрахувань із заробітної плати і їх облік.
- 22 Облік розрахунків з органами соціального страхування та пенсійного забезпечення.
- 23 Розрахунок і виплата заробітної плати на залізниці.
- 24 Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці.
- 25 Облік витрат на перевезення.

- 26 Облік внутрішньогосподарських розрахунків.
- 27 Нарахування доплат і надбавок.
- 28 Класифікація витрат і облік формування елементів витрат підприємств залізничного транспорту.
- 29 Облік формування виробничої собівартості перевезень.
- 30 Облік загальновиробничих витрат, порядок їх розподілу на підприємствах залізничного транспорту.

Завдання для практичної частини

Запропонований для практичної частини курсової роботи матеріал характеризує цикл бухгалтерських операцій з усіма необхідними розрахунками та узагальненнями. Матеріал характеризує роботу структурного підрозділу за місяць 20xx року.

У практичній частині курсової роботи здобувач повинен відобразити в бухгалтерському обліку операції на підставі даних, наведених у таблиці 1, скласти баланс структурного підрозділу на початок та кінець 20xx року, звіт про фінансові результати за звітний період 20xx року та сформулювати висновки.

Виконуючи завдання необхідно:

- 1 Ураховуючи характеристику структурного підрозділу та залишки синтетичних рахунків (таблиця 2) скласти баланс на початок звітного періоду (форма 1, додаток Б).
- 2 Відкрити синтетичні рахунки (субрахунки) за даними початкового балансу, записати залишки на початок періоду.
- 3 Записати господарські операції, наведені в таблиці 1, у журнал реєстрації господарських операцій (таблиця 3).
- 4 Визначити кореспонденцію рахунків і відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
- 5 Виконати підрахунок оборотів і залишків за рахунками бухгалтерського обліку.

6 Скласти оборотну відомість за рахунками бухгалтерського обліку за місяць 20xx року (за формою, що запропонована в таблиці 4).

Вихідні дані для практичної частини

Господарські операції, що відбулись у грудні поточного року в структурному підрозділі залізниці наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Господарські операції за грудень

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
1 По авізо отримано в структурний підрозділ автомобіль			
2 Прийняті від підрядника витрати за закінченими капітальними вкладеннями з ПДВ. Об'єкт введено в експлуатацію			
3 Придбано фрезерний верстат від постачальника. Відображено ПДВ 20 %			
4 На підставі акта про ліквідацію основних засобів відображено: а) первісну вартість б) списаний знос – 95 % в) нараховану заробітну плату працівникам, зайнятим на ліквідації об'єкта г) нарахування на фонд оплати праці д) оприбутковані корисні залишки, отримані з ліквідацією е) списану залишкову вартість об'єкта			
5 Реалізовано вантажний автомобіль (незапланований продаж): а) первісна вартість б) списаний знос – 40 % в) списана залишкова вартість г) наданий рахунок покупцю на продажну вартість д) відображено зобов'язання з ПДВ 20 %			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
6 Безкоштовно переданий іншому структурному підрозділу своєї залізниці локомотив: а) первісна вартість б) списаний знос – 30 % в) списана залишкова вартість			
7 Згідно з бухгалтерським розрахунком нарахована амортизація прямолінійним методом, строк експлуатації об'єктів 10 років: а) по об'єктах основних засобів, що використовують для управління структурним підрозділом (5 %) б) об'єктах основних засобів, що використовують у процесі перевезень (75 %)			
в) об'єктах основних засобів, що використовують для соціально-культурних заходів (20 %)			
8 Акцептовано рахунок постачальника за отримані в структурний підрозділ: а) матеріали б) пальне в) МШП г) запасні частини д) відображено податковий кредит			
9 Витрати на виготовлення запасних частин власного виробництва: а) нарахована заробітна плата б) відображені нарахування на заробітну плату в) списана вартість використаних матеріалів			
10 Оприбутковані по коморі запасні частини, виготовлені в цеху підсобно-допоміжної діяльності, за фактичною вартістю (пункт 9)			
11 Із комори для здійснення перевізного процесу відпущені: а) матеріали б) пальне в) запасні частини			
12 Передані в експлуатацію МШП для потреб перевізного процесу			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
13 Отримано попередню оплату за матеріали з урахуванням ПДВ, що відпущені іншому підприємству. Нараховані ПДВ зобов'язання в отриманій передоплаті			
14 Списано фактичну вартість відвантажених матеріалів			
15 Відображено відвантаження матеріалів покупцям у рахунок раніше отриманої передоплати. Відображено ПДВ в сумі реалізації			
16 Проведено залік заборгованостей з операції реалізації матеріалів			
17 Акцептовано рахунок за спожиту для потреб перевізного процесу електроенергію			
18 Із поточного рахунка здійснено передоплату за оренду вантажного автомобіля відповідно до договору оренди із ПДВ 20 %			
19 Нараховано заробітну плату: а) працівникам зі здійснення перевізного процесу б) працівникам допоміжного виробництва в) службовцям структурного підрозділу			
20 Зроблено нарахування ЄСВ на фонд оплати праці (умовно 22 %): а) працівників, які зайняті здійсненням перевізного процесу б) працівників допоміжного виробництва в) службовців структурного підрозділу			
21 Здійснені утримання із заробітної плати працівників: а) сума заборгованості за підзвітними сумами б) податок із доходу фізичних осіб в) військовий збір г) сума заборгованості за фірмовий одяг д) сума заборгованості за виконавчими листами			
22 НФ перерахувала структурному підрозділу аванс у рахунок доходів за виконану роботу з перевезень			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
23 На підставі виписки банку перераховано з поточного рахунка: а) банкам за кредитами б) за спожиту електроенергію в) у бюджет податок із доходу фізичних осіб г) ЄСВ д) військовий збір			
24 На підставі лікарняного листа машиністу нарахована допомога з тимчасової непрацездатності за вісім днів. Відображені нарахування ЄСВ 22 %. Утримано ПДФО. Утримано військовий збір			
25 Із поточного рахунка перерахована заробітна плата на рахунки працівників			
26 Отримано з поточного рахунка в касу підприємства грошові кошти на господарські потреби			
27 На підставі звіту касира списано виплачені аванси, видані підзвітній особі			
28 Затверджено авансовий звіт про витрачення грошових коштів на потреби перевізного процесу. Відображено податковий кредит із ПДВ			
29 Надано рахунок на суму доходів за виконану роботу з перевезень			
30 На поточний рахунок структурного підрозділу надійшли суми в остаточний розрахунок по доходах від перевезень (суму визначити)			
31 Перераховано з поточного рахунка: а) постачальникам за отримані матеріали б) банку заборгованість за кредитом в) у бюджет за податками			
32 Списано фактичні витрати: а) загальновиробничі витрати б) за перевезеннями			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
33 Списані на фінансовий результат: а) доходи від перевезень б) інші доходи від звичайної діяльності в) собівартість реалізації перевезень г) інші витрати операційної діяльності д) інші витрати звичайної діяльності е) нарахований податок на прибуток ж) витрати з податку на прибуток и) відображено нерозподілений прибуток			

Залишки за рахунками структурного підрозділу основної діяльності залізниць на перше грудня поточного року наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Залишки за рахунками підприємства основної діяльності залізниць станом на перше грудня поточного року

Показник	Сума, тис. грн
1	2
1 Розрахунки з постачальниками та підрядниками	1834,0
2 Сировина та матеріали	548,0
3 Пальне	189,0
4 Запасні частини	20,0
5 Розрахунки за податками	2700,0
6 Розрахунки з іншими кредиторами	409,0
7 Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП)	1560,0
8 Допоміжне виробництво	746,0
9 Податковий кредит	67,0
10 Податкові зобов'язання	280,0
11 Основні засоби: - первісна вартість - знос - залишкова вартість	274487,0 20215,0 254272,0
12 Розрахунки зі страхування	1920,0
13 Розрахунки із заробітної плати	3319,0
14 Готівка	219,0
15 Короткострокові зобов'язання	937,0
16 Забезпечення майбутніх витрат і платежів	168,0
17 Розрахунки з підзвітними особами	9,0
18 Статутний капітал	255292,0

Продовження таблиці 2

1	2
19 Внутрішньогосподарські розрахунки (дебет)	516,0
20 Прибуток нерозподілених	3892,0
21 Розрахунки з іншими кредиторами	440,0
22 Розрахунки з іншими дебіторами	743,0
23 Поточний рахунок	12472,0
24 Розрахунки з учасниками	256,0
25 Розрахунки з покупцями	200,0

Примітка – у складі основних засобів, урахованих на перше грудня поточного року:

- 25 % основних засобів, використовуваних для управління;
- 70 % основних засобів, використовуваних для перевезень;
- 5 % основних засобів, використовуваних для іншої операційної діяльності.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ІЗ КУРСУ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

- 1 Особливості обліку праці та її оплати на залізничному транспорті.
- 2 Облік фінансових результатів на залізничному транспорті.
- 3 Особливості бухгалтерського обліку основних засобів на залізничному транспорті.
- 4 Облік нематеріальних активів на залізничному транспорті.
- 5 Амортизація основних засобів і нематеріальних активів: облік і нарахування зносу (амортизації) на залізничному транспорті.
- 6 Особливості бухгалтерського обліку виробничих запасів і малоцінних і швидкозношуваних предметів.
- 7 Особливості бухгалтерського обліку грошових коштів.
- 8 Особливості обліку витрат на перевезення.
- 9 Облік витрат діяльності.

- 10 Облік доходів.
- 11 Облік власного капіталу.
- 12 Облік забезпечень і цільового фінансування.
- 13 Фінансова звітність підприємств на залізничному транспорті.
- 14 Облік розрахунків із покупцями та замовниками.
- 15 Облік розрахунків із різними дебіторами.
- 16 Облік розрахунків із постачальниками та підрядниками.
- 17 Облік розрахунків із бюджетом.
- 18 Облік розрахунків зі страхування.
- 19 Облік розрахунків з іншими кредиторами.
- 20 Витрати і доходи майбутніх періодів.
- 21 Інвентаризація основних засобів і товарно-матеріальних цінностей.
- 22 Облік касових операцій.
- 23 Облікова політика Акціонерного товариства «Українська залізниця».
- 24 Облік загальновиробничих витрат.
- 25 Облік внутрішньогосподарських розрахунків.
- 26 Номенклатура витрат з основних видів економічної діяльності залізничного транспорту України та значення для обліку витрат.
- 27 Тарифна система на залізниці.
- 28 Особливості обліку доходів від перевезень.
- 29 Особливості обліку деяких видів запасів на залізниці.
- 30 Облік грошових коштів на рахунках банку.

ПОСЛІДОВНІСТЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1 Основою для відповіді на теоретичне запитання є законодавчі акти України з питань обліку, його організації та звітності, наукова та навчальна література, періодичні видання з практики обліку.

Відповідь на теоретичне запитання повинна мати таку структуру: вступ, у якому необхідно чітко сформулювати мету і визначити завдання дослідження, що проводять; актуальність теми дослідження. Одним із найважливіших аргументів на користь актуальності є нерозробленість (повна або часткова) проблеми. Високу оцінку отримують ті курсові роботи, які відрізняються практичною значущістю вирішуваних питань.

Один із найбільш поширених і серйозних недоліків курсових робіт полягає в тому, що формулювання цілей і завдань не задовольняє вимоги щодо чіткості і змістовної обґрунтованості. Крім нечіткого визначення завдань дослідження, у вступі курсової роботи зустрічаються й інші типові недоліки. Так, нерідко у вступі намагаються не тільки визначити проблему, але і вирішити її. Такий підхід з методичної точки зору є помилковим. Вступ має вводити в коло порушених проблем, визначити мету і характер майбутньої роботи. Вступ має бути написаний лаконічною мовою, відрізнятися логічною послідовністю, мати обсяг до двох сторінок комп'ютерного тексту.

Основна частина відповіді на теоретичне запитання має відображати не тільки теоретичне обґрунтування та методологію проведеного дослідження, але і являти собою практико-орієнтовану, аналітичну частину роботи. У ній на основі вивчених праць вітчизняних і зарубіжних авторів мають бути викладені:

- об'єкти обліку і завдання обліку з удосконалення управління, контролю і аналізу;

- документальне оформлення операцій із розробленням схем документообігу;
- організація синтетичного і аналітичного обліку господарських операцій;
- характеристика регістрів, які використовують за різних способів обробки інформації.

2 Практичну частину курсової роботи рекомендовано виконувати послідовно.

На першому етапі необхідно за залишками синтетичних рахунків (таблиця 1) скласти баланс на початок звітного періоду за формою 1, яку наведено в додатку Б, і відкрити синтетичні та аналітичні рахунки: записати залишки на початок періоду.

Методика складання балансу (форма 1)

Зміст і форма звіту про фінансові результати передбачені Національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку.

Баланс – це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Складаючи бухгалтерський баланс, необхідно врахувати таке:

- залишкову вартість нематеріальних активів визначають як різницю між первинною вартістю і зносом нематеріальних активів: $\text{рядок } 010 = \text{рядок } 011 - \text{рядок } 012$;
- залишкову вартість основних засобів визначають як різницю між первісною вартістю і зносом основних засобів: $\text{рядок } 030 = \text{рядок } 031 - \text{рядок } 032$;
- до підсумку активів балансу включають тільки залишкову вартість, тому що саме вона визнана активом. Первинна вартість і знос не входять до підсумку, а тільки використовувані для розрахування залишкових вартостей;

- у статті «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» розділу І пасиву відображують суму прибутку або суму непокритого збитку. Суму збитку подають у балансі в дужках і вираховують із визначенням підсумку власного капіталу.

Відкриття синтетичних і аналітичних рахунків

Використовуючи дані початкового балансу, відкрити синтетичні рахунки: записати залишки на початок періоду. Спрощена форма бухгалтерського рахунка може бути подана як Т-подібна форма або таблиця.

Залишки за вказаними аналітичними рахунками наведено в таблиці 2.

На другому етапі виконання практичної частини курсової роботи необхідно записати господарські операції, що наведено в таблиці 1, у Журнал реєстрації господарських операцій (таблиця 3) і вказати суми, які надані в таблиці 4.

Форму Журналу реєстрації господарських операцій наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 – Господарські операції підприємства за грудень 20xx року

Зміст операції	Сума, грн	Кореспонденція рахунків (код і назва)	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4

Надалі необхідно визначити кореспонденцію рахунків згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій АТ «Укрзалізниця», затвердженим Наказом Міністерством фінансів України № 291, зі змінами та доповненнями від 30.12.2015 р. № 103.

Таблиця 4 – Суми до господарських операцій за варіантами, тис. грн

Номер з/п	Варіант															
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	2600	2700	2900	2800	2650	2750	2500	2830	2920	2870	2730	2710	2680	2720	2900	2650
2	3100	3200	3150	3100	3120	3200	3300	3250	3150	3170	3180	3190	3250	3230	3270	3310
3	2100	2200	2150	2050	2070	2120	2170	2230	2270	2150	2170	2220	2230	2250	2280	2300
4 а	3000	3100	3200	3050	3150	3180	3300	3400	3250	3200	2900	3500	3400	3300	3350	3250
б																
в	200	170	110	180	120	75	80	150	100	105	100	110	130	150	160	170
г																
д	30	25	20	40	50	25	28	38	48	50	52	50	60	32	28	45
5 а	5600	5500	5600	5500	5370	5380	5380	5550	5680	5630	5580	5720	5670	5570	5630	5620
б																
в																
г	7000	7050	7100	7200	7210	7220	7050	7010	7080	7050	7080	7200	7350	7210	7250	7300
6 а	2580	2670	2590	2570	2600	2710	2700	2610	2620	2610	2620	2630	2640	2650	2720	2710
б																
в																
7 а																
б																
8 а	491	480	450	420	470	430	450	420	470	420	450	430	480	400	410	430
б	125	118	120	119	115	120	130	115	110	105	118	130	112	118	120	123
в	296	290	280	285	283	285	295	282	286	283	287	288	292	293	295	298
г	300	290	310	315	312	318	302	301	305	308	310	315	312	307	318	313
9 а	170	181	172	175	180	174	176	178	180	185	188	178	168	165	169	167
б																
в	50	52	55	58	59	60	45	48	51	50	55	58	57	55	48	47

Продовження таблиці 4

А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
10																
11 а	130	125	133	131	132	131	127	126	125	128	131	130	127	128	129	130
б	95	99	97	96	93	90	91	92	91	94	93	99	97	91	92	91
в	18	17	15	16	17	19	20	19	17	16	18	19	17	18	19	17
12	130	125	128	131	130	140	142	147	138	131	133	137	139	142	140	141
13	120	130	117	120	118	112	150	170	160	130	112	115	180	170	160	150
14	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15																
16																
17	320	310	315	318	320	318	310	315	305	299	280	350	330	320	310	330
18	170	171	173	175	177	179	177	178	173	175	177	179	172	175	176	173
19 а	750	720	740	730	770	720	750	760	780	745	743	770	751	757	730	730
б	530	510	520	517	516	518	517	520	525	540	535	575	540	560	577	580
в	410	415	417	420	407	409	415	408	413	415	410	417	430	425	427	432
20 а																
б																
в																
21 а	4	5	7	4	3	5	6	4	3	4	6	4	4	2	2	3
б																
в																
г	20	18	17	20	13	18	16	22	24	23	28	17	18	20	21	25
д	45	40	43	41	42	44	46	48	47	43	49	48	51	50	49	52
22	5800	5700	5750	5780	5730	5850	5830	5820	5870	5830	5780	5730	5720	5720	5700	5600
23 а	90	92	95	98	97	96	99	101	93	95	97	98	95	93	94	96
б	210	215	203	201	207	209	208	200	213	207	204	201	202	204	215	209
в	350	340	320	321	330	325	318	316	322	327	328	329	330	350	345	318
г	128	125	127	129	131	132	133	135	137	139	141	143	146	137	133	130

Продовження таблиці 4

А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
д	67	65	63	61	60	62	66	64	68	69	71	75	76	73	72	70
е	1210	1220	1205	1195	1190	1090	1201	1215	1206	1208	1210	1210	1218	1212	1216	1999
24	220	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
	120	110	115	118	120	130	131	136	138	137	139	138	122	129	131	140
25	4500	4600	4500	4550	4630	4620	4520	4700	4650	4800	4900	4800	4750	4630	4520	4800
26	8	8	5	8	6	8	7	9	6	8	6	7	8	5	8	8
27																
28	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
29	7250	7150	7000	7050	7100	7200	7030	7020	7230	7270	7320	7310	7280	7350	7010	7080
30																
31 а	210	215	210	213	215	211	220	218	216	210	205	203	201	208	207	206
б	150	140	130	145	143	134	152	157	148	147	152	142	149	151	150	144
в	370	365	375	357	356	367	378	379	381	383	382	384	378	387	379	380
32																
33																

Ознакою правильності складання є наявність в оборотній відомості (таблиця 5) трьох пар рівних підсумків:

- а) початкових дебетових і кредитових сальдо;
- б) оборотів по дебету і кредиту всіх рахунків;
- в) кінцевих дебетових і кредитових сальдо.

Таблиця 5 – Оборотна відомість за рахунками підприємства за грудень 20xx року

Шифр рахунка	Назва рахунка	Початкове сальдо		Оборот		Кінцеве сальдо	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Разом							

Рівність першої і третьої пар підсумків пояснюють тотожністю сум господарських засобів і джерел їх формування. Рівність оборотів впливає з суті подвійного запису.

Для складання балансу (додаток Б) використовують сальдо за рахунками на початок і кінець звітного періоду або оборотну відомість. Дебетові залишки (сальдо) рахунків відображають в активі балансу, кредитові залишки (сальдо) рахунків – у пасиві. Ознакою правильності складання балансу є балансова рівновага, тобто актив балансу має дорівнювати пасиву балансу.

Складання звіту про фінансові результати діяльності підприємства (форма 2, додаток В).

Зміст і форма звіту про фінансові результати передбачені Національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 3. Форма звіту про фінансові результати наведена в додатку В.

Чистий дохід від реалізації послуг розраховують як різницю між доходом (виторгом) від реалізації продукції та сумою ПДВ.

Валовий прибуток (збиток), який відображено у звіті, розраховують як різницю між чистим доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Фінансові результати від операційної діяльності розраховують як різницю між операційними доходами і операційними витратами.

Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування розраховують як різницю між доходами і витратами.

Податок на прибуток від звичайної діяльності складає 18 % суми прибутку (згідно з Податковим кодексом України), одержаного від звичайної діяльності.

Фінансові результати від звичайної діяльності розраховують як різницю між фінансовими результатами від звичайної діяльності до оподаткування та сумою нарахованого податку на прибуток.

Якщо у звітному періоді був отриманий збиток, то його суму дублюють, тобто податок на прибуток не розраховують.

На підставі оборотної відомості необхідно скласти Баланс і Звіт про фінансові результати.

Висновки про результати господарської та фінансової діяльності структурного підрозділу необхідно зробити за такими напрямками:

- 1) динаміка активів і пасивів структурного підрозділу;
- 2) кінцевий фінансовий результат.

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1 Курсова робота має бути виконана на аркушах формату А4 з дотриманням ДСТУ для робіт, що виконують у закладах вищої освіти, за допомогою друкувальних засобів.

Якщо робота друкована, то для її виконання необхідно враховувати такі вимоги:

- шрифт – Times New Roman;
- розмір – 14 пт;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- розміщення тексту – книжкове;
- вирівнювання – за шириною;
- верхнє та нижнє поля – 20 мм;
- лівє поле – 25 мм;
- правє поле – 10 мм.

2 Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, не проставляючи його номера. Оформлення титульного аркуша роботи наведено в додатку А.

3 На титульному аркуші обов'язково вказують номер варіанта для теоретичної та для практичної частин курсової роботи.

4 Структура роботи: зміст, вступ, відповідь на теоретичне запитання, практична частина, висновки, список використаних джерел. У разі необхідності наводять додатки.

5 На початку відповіді на теоретичне запитання наводять повний текст запитання.

6 Наприкінці роботи наводять список використаних джерел, на який у тексті відповіді мають бути посилання.

7 Відповідь на запитання має бути чіткою, повною, послідовною, із явним виділенням усіх складових запитання.

8 Не можна дублювати текст із літератури і додавати в роботу матеріал, що не є відповіддю на запитання.

9 Практична частина має містити Журнал реєстрації господарських операцій, рахунки бухгалтерського обліку, оборотну відомість, Баланс (форма 1), Звіт про фінансові результати (форма 2), висновки.

ВИМОГИ ЩОДО ЗАХИСТУ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Завершену курсову роботу, підписану автором і керівником, подають на кафедру не пізніше, ніж за десять днів до призначеного строку захисту. Одночасно з роботою подають рецензію керівника.

Питання про допуск курсової роботи для захисту вирішує керівник роботи і фіксує підписом на титульному аркуші.

Завершеність і якість виконання курсової роботи оцінює в рецензії керівник. У рецензії зазначають переваги і недоліки виконаної роботи. На підставі їх узагальнення рецензент робить висновок про відповідність курсової роботи вимогам закладу вищої освіти. У рецензії мають бути зазначені відповідність змісту і структури курсової роботи її темі; повнота досягнення мети (цілей), сформульованої у вступі; ступінь самостійності та ініціативи здобувача; уміння користуватися різними джерелами інформації; здатність здобувача до навчально-дослідницької діяльності; цінність висновків і пропозицій, зроблених здобувачем, можливість практичного застосування отриманих результатів; рекомендація про допуск курсової роботи для захисту. У відгуку можуть бути відображені й інші питання.

Якщо порушені вимоги щодо виконання курсових робіт, її повертають здобувачу для доопрацювання. Одержавши прорецензовану роботу, здобувач повинен усунути всі зазначені в рецензії недоліки, виконуючи необхідні доповнення наприкінці роботи із зазначенням запитання, якого воно стосується.

Здобувачів, які не усунули в курсовій роботі зазначені в рецензії недоліки, до захисту роботи не допускають.

Дату і час захисту курсової роботи визначають за рішенням кафедри на підставі графіків навчального процесу. Захист курсової роботи відбувається перед комісією зі складу викладачів кафедри фінансів, обліку і аудиту. Склад комісії визначає завідувач кафедри.

Захист курсової роботи відбувається публічно: здобувач повинен розкрити її зміст, продемонструвати знання з теоретичних, методичних і практичних аспектів теми, обґрунтувати власну думку. Після доповіді необхідно відповісти на запитання членів комісії. Відповіді на запитання мають бути вичерпними і по суті заданих запитань.

Крім того, автор курсової роботи повинен відповісти на запитання та зауваження керівника, викладені в письмовому відгуку або усних виступах.

Результат захисту курсової роботи визначений балами, які більшістю голосів визначають члени екзаменаційної комісії.

У тих випадках, коли захист курсової роботи визнано незадовільним, комісія встановлює, чи може здобувач подати до захисту ту саму роботу з доопрацюванням, обумовленим комісією, або ж зобов'язаний розробити нову тему, яку встановлює кафедра.

Здобувачам, які не захистили курсову роботу з поважної причини (документально підтвердженої), завідувач кафедри може призначити інший строк захисту.

Порядок нарахування балів за виконання та захист курсової роботи наведено в таблиці 6.

Таблиця 6 – Вимоги та кількість балів за виконання і захист курсової роботи

Ступінь відповідності темі і встановленим вимогам	Кількість балів
1	2
Теоретична частина курсової роботи (максимальна кількість балів – 20)	
Повністю відповідає	15-20
Частково відповідає	6-14
Не відповідає	1-5
Практична частина курсової роботи, включаючи висновки (максимальна кількість балів – 40)	
Повністю відповідає	30-40
Частково відповідає	10-29
Не відповідає	1-9

Продовження таблиці 6

1	2
Оформлення курсової роботи: текстова частина, таблиці, графіки, діаграми та ін. (максимальна кількість балів – 10)	
Повністю відповідає	7-10
Частково відповідає	3-6
Не відповідає	1-2
Публічний захист курсової роботи перед комісією (максимальна кількість балів – 30)	
Оцінка «відмінно» (21-30 балів)	У процесі захисту курсової роботи здобувач показує глибоке знання теоретичного і практичного матеріалу за вибраною темою, викладає його в логічній послідовності, правильно і повно відповідає на запитання за темою курсової роботи, виразно і чітко викладає власну думку і може її аргументувати
Оцінка «добре» (11-20)	У процесі захисту курсової роботи здобувач показує знання найважливіших положень теоретичного навчального матеріалу за вибраною темою, демонструє виконання практичних завдань, висловлює матеріал у логічній послідовності, правильно і по суті відповідає на більшість запитань, допускає незначні помилки змістовного і розрахункового характеру
Оцінка «задовільно» (6-10 балів)	У процесі захисту курсової роботи здобувач доповідає основні результати виконаного дослідження неповно, без належної аргументації і дотримання логічної послідовності, дає правильні відповіді лише на окремі запитання, допускає помилки, відповідаючи на більшість інших запитань за темою курсової роботи або не може дати на них відповідь
Оцінка «незадовільно» (1-5 балів)	У процесі захисту курсової роботи здобувач не може доповісти про основні результати виконаного дослідження, не відповідає на запитання за темою курсової роботи або дає на них неправильні відповіді, не орієнтується в логіці побудови показників і не може пояснити їхній економічний зміст

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, ред. від 14.01.2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

2 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Положення Мінфіну України від 31.01.1999 р. № 87, ред. від 10.01.2012 р., підстава з1556-11. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>.

3 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» (Форма № 1): Положення Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>.

4 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» (Форма № 2) : Положення Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99>.

5 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Положення Мінфіну України від 27.04.2000 р. № 92, ред. від 10.01.2012 р., підстава з1556-11. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

6 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Положення Мінфіну України від 18.10.1999 р. № 242, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

7 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Положення Мінфіну України від 20.10.1999 р. № 246, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

8 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Положення Мінфіну України від 20.10.1999 р. № 246, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

9 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доход»: Положення Міністерства України від 29.11.1999 р. № 290, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

10 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства України від 31.12.1999 р. № 318, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

11 План рахунків активів, зобов'язань, капіталу і господарських операцій АТ «Укрзалізниця»: Наказ Міністерства України від 30.11.1999 р. № 291, зі змінами від 30.12.2015 р. № 103. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua).

12 Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-IV, зі змінами та доповненнями від 28.04.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

13 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства України від 28.10.2003 р. № 601, ред. від 10.01.2012 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.

14 Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII, зі змінами та доповненнями від 22.02.2012 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

15 Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95ВР, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

16 Інструкція зі статистики заробітної плати: Наказ Держкомстату України від 13.01.2004 р. № 5, зі змінами та доповненнями за Наказом Держкомстату України від 13.01.2004 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

17 Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-IV, зі змінами та доповненнями, ред. від 01.10.2011 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

18 Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. Вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ: Алерта, 2008. 925 с.

19 Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: навч. посіб. для дистанц. навч., для студ. ВНЗ. Київ: Університет «Україна», 2007. 453 с.

20 Чебанова Н. В., Єфіменко Т. І. Фінансовий облік: підручник. Київ: Вид. центр «Академія», 2007. 704 с.

21 Фінансовий облік: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, І. Ю. Кравченко, Г. А. Ямборко. Київ: Лібра, 2005. 976 с.

ДОДАТОК А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Фінанси, облік і аудит»

КУРСОВА РОБОТА з дисципліни «Особливості обліку на залізничному транспорті»

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, учене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Харків – 20__ рік

ДОДАТОК Б

Підприємство _____ Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія _____ за ЄДРПОУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____ за КОАТУУ _____
 Вид економічної діяльності _____ за КВЕД _____

КОДИ		
		01

Середня кількість працівників _____
 Одиниця вимірювання: тис. грн (без десяткового знака) _____
 Адреса _____
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за _____
 міжнародними стандартами фінансової звітності _____

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на _____ 20__ р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
1 Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковують за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1080		
Разом за розділом 1	1095		
2 Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1105		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: з бюджетом	1130		
у тому числі з податку на прибуток	1131		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їхні еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Разом за розділом 2	1195		
3 Необоротні активи, утримувані для продажу, і групи вибуття	1200		
Баланс	1300		

Продовження додатка Б

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
1 Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Разом за розділом 1	1495		
2 Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Разом за розділом 2	1595		
3 Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1650		
Доходи майбутніх періодів	1655		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Разом за розділом 3	1695		
4 Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, і групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

Керівник

Головний бухгалтер

ДОДАТОК В

Підприємство _____ Територія _____ Організаційно-правова форма господарювання _____ Вид економічної діяльності _____	Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____ за КОАТУУ _____ за КОПФГ _____ за КВЕД _____	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">КОДИ</th> </tr> <tr> <td style="width: 10px; text-align: center;">01</td> <td style="width: 10px;"></td> </tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </table>	КОДИ		01									
КОДИ														
01														
Одиниця вимірювання: тис. грн (без десяткового знака) _____ Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за _____ міжнародними стандартами фінансової звітності _____														

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи) за _____ 20__ р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

1 ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дохід від продажу продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Собівартість проданої продукції (товарів, робіт, послуг)	2060	()	()
Валовий:			
прибуток	2090		
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2100		
Адміністративні витрати	2130	()	()
Витрати на збут	2150	()	()
Інші операційні витрати	2180	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	()	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	()	()
Податок на прибуток	2300		
Прибуток (збиток), пов'язаний із діяльністю, що триває	2305		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування та/або від переоцінювання необоротних активів і груп вибуття, що утворюють припинену діяльність	2310		
Дохід із податку на прибуток від звичайної діяльності	2315		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	()	()

Продовження додатка В

2 СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	2415		
Інші сукупні доходи	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншими сукупними доходами	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Разом сукупний дохід за рік (сума рядків 2350, 2355 і 2460)	2465		

3 РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2500		
Скорегована середньорічна кількість простих акцій	2505		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2510		
Скорегований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2515		
Дивіденди на одну просту акцію	2520		

Керівник

Головний бухгалтер

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
для виконання курсової роботи
з освітньої компоненти
*«ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»*

Відповідальний за випуск Кірдіна О. Г.
Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 17.11.2025 р.
Умовн. друк. арк. 2,0. Тираж . Замовлення № .
Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018